

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO W ROKU 1989

PROCEEDINGS OF THE POLISH GEOLOGICAL SOCIETY IN 1989

A. CZŁONKOWIE TOWARZYSTWA

Ogólny stan liczby członków wynosił w grudniu 1989 r. 1324 osoby, w tym:

I. Członkowie honorowi: 15;

a) krajowi: doc. dr Jadwiga Burtan, prof. dr hab. Ryszard Gradziński czł. kor. PAN, prof. dr Józef Oberc, prof. dr Stanisław Sokolowski, prof. dr Jerzy Znosko, czł. rzecz. PAN:

b) zagraniczni: prof. Ekim Bončew, akademik (Bułgaria), prof. Michael Durand-Delga (Francja), prof. Militiade Filipescu, akademik (Rumunia), prof. dr Geza Hamor (Węgry), prof. dr Ivan R. Hessland (Szwecja), doc. RNDr Bartolomej Leško (Czechosłowacja), prof. Zdenek Poubá (Czechosłowacja), dr Mircea Sandulescu (Rumunia), prof. dr Jindřich Štencl, akademik (Czechosłowacja), prof. dr E.K. Walton (Wielka Brytania).

II. Członkowie zwyczajni indywidualni: 1227

III. Członkowie nadzwyczajni (zagraniczni): 14

IV. Członkowie zwyczajni zbiorowi: 33

V. Członkowie wspierający: 35

W 1989 r. zmarło 7 członków naszego Towarzystwa:

- prof. Oleg S. Wiałow, członek Ukraińskiej AN, członek honorowy PTG, wiosna 1989;
- mgr Stanisław Popiel, członek Oddziału Lubelskiego, 11 lutego;
- dr Adam Haydukiewicz, członek Oddziału Wrocławskiego, 1 marca;
- doc. dr Afrykan Kislow, członek Oddziału Krakowskiego, 24 marca;
- prof. dr hab. inż. Aleksander Jachowicz, członek Oddziału Górnośląskiego, 15 sierpnia;
- prof. dr hab. Antoni Gawel, członek honorowy PTG, 31 sierpnia;
- prof. dr Krystyna Pożaryska, do 1988 r. członek Oddziału Warszawskiego, 21 października.

Ponadto 22 czerwca zmarła p. Eugenia Berowa, emerytowana długoletnia sekretarka Oddziału Warszawskiego.

Przyjęto 31 nowych członków, przywrócono ponownie członkostwo po opłaceniu zaległych składek 4 osobom, skreślono wskutek niedopełnienia tego obowiązku 3 osoby. Towarzystwo powiększyło grono swych członków ogółem o 23 osoby.

B. WŁADZE TOWARZYSTWA

W wyniku wyborów przeprowadzonych na Walnym Zjeździe delegatów w Krakowie w dniu 14 września 1989 r. oraz późniejszego ukonstytuowania się Prezydium na posiedzeniu plenarnym w dniu 13 listopada 1989 r., skład władz Polskiego Towarzystwa Geologicznego na kadencję 1989 - 1991 przedstawia się następująco:

Przewodniczący	- prof. dr hab. Andrzej Ślącza
Wiceprzewodniczący	- prof. dr Jerzy Znosko
Wiceprzewodniczący	- doc. dr hab. inż. Andrzej Paulo
Sekretarz	- dr inż. Janusz Magiera
Zastępca Sekretarza	- mgr Ewa Malata
Skarbnik	- mgr inż. Jerzy Chrzastowski
Zastępca Skarbnika	- dr Marian A. Gasiński
Członkowie	- mgr. Jerzy Balwierz, doc. dr hab. Zdzisław

Baranowski, prof. dr hab. Ryszard Gradziński, dr Leszek Jamrozik, prof. dr hab. inż. Jerzy Kowalczyk, prof. dr hab. Bohdan Kozerski, doc. dr Stanisław Lorenc, prof. dr hab. inż. Andrzej Rózkowski, dr inż. Tadeusz Słomka, prof. dr hab. inż. Zbigniew Wilk.

Skład Głównej Komisji Rewizyjnej: doc. dr hab. Czesław Harańczyk, prof. dr hab. inż. Antoni S. Kleczkowski, dr Lech Milaczewski, doc. dr hab. Nestor Oszczyk, prof. dr hab. Halina Żakowa.

Skład Sądu Koleżeńskiego: prof. dr hab. inż. Piotr Karnkowski, prof. dr hab. Jerzy Kutek, prof. dr hab. Stanisław Kwiatkowski.

Skład pozostałych ciał statutowych Towarzystwa został wybrany przez Zarząd na posiedzeniu plenarnym w dniu 13 listopada 1989 r.

Komisję nagrody naukowej im. L. Zejsznera stanowią: prof. dr hab. inż. A. S. Kleczkowski (przewodniczący), prof. dr inż. M. Banaś, prof. dr hab. inż. K. Birkenmajer, prof. dr hab. R. Dadlez, prof. dr hab. M. Dumicz, prof. dr hab. S. Geroch, prof. dr hab. R. Gradziński, prof. dr hab. W. Jaroszewski i prof. dr hab. J. Kutek.

W skład Komisji nagrody naukowej im. H. Świdzińskiego weszli: prof. dr hab. A. Radomski (przewodniczący), dr Z. Kowalczewski, prof. dr hab. L. Lindner, prof. dr hab. A. Ślącza, dr M. Tarnowska, doc. dr hab. S. Węclawik.

Skład Komisji stypendium im. K. Beresa stanowią: dr S. Czarniec-i, prof. dr hab. S. Bukowy, dr J. Głazek, prof. dr hab. I. Gućwa, doc. dr hab. Z. Baranowski, prof. dr hab. M. Harasimiuk, prof. dr hab. inż. B. Kozerski, doc. dr hab. T. Oberc-Dziedzic, doc. dr hab. inż. A. Paulo, prof. dr hab. J.B. Tomaszewski.

C. WALNY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO

Zjazd obradował 14 września 1989 r. w Krakowie. Otwarcie obrad nastąpiło w II terminie. Udział wzięło 25 delegatów, 11 było nieobecnych.

W imieniu nieobecnego na zjeździe z powodu choroby Przewodniczącego Zarządu Głównego, delegatów powitał i obrady otworzył Wiceprzewodniczący prof. dr hab. A. Ślącza. W wyniku głosowania przewodnictwo obrad powierzono prof. dr hab. A. Maliszewskiej. Sekretarzami zostali mgr inż. S. Zbroja i mgr H. Trygar. W skład połączonych Komisji Mandatowej i Skrutacyjnej weszli: mgr M. Kałuźiak, mgr inż. Z. Wiatr i inż. J. Woiński. Komisję Matkę stanowili: prof. dr hab. R. Gradziński, prof. dr J. Oberc i dr J. Głazek, a Komisję Wnioskową: doc. dr J. Niśkiewicz, mgr I. Bobrowska i doc. dr J. Jasionowicz.

Po przyjęciu protokołu z poprzedniego WZD i odczytaniu sprawozdania Zarządu Głównego poruszono najważniejsze problemy związane z działalnością Towarzystwa i realizacją uchwał poprzednich Zjazdów. Delegaci przyjęli uzasadnienie negatywnego stanowiska poprzedniego Zarządu w sprawie podjęcia przez PTG działalności gospodarczej. Z negatywną opinią, zarówno ze strony Zarządu jak i Delegatów, spotkał się pro-

jekt nowego prawa geologicznego, opracowany przez zespół ministerialny. Dyskutowano nad propozycjami uchwał, przedstawionymi przez ZG, oraz postulatami przedstawionymi przez Główną Komisję Rewizyjną, a dotyczącymi m.in. kandydatów do godności członka honorowego, wprowadzenia okresowych konferencji geologicznych, uczczenia zbliżających się jubileuszy PTG, podniesienia wysokości składek członkowskich i kwoty nagrody im. L. Zejsznera. Główna Komisja Rewizyjna w swoim sprawozdaniu wysoko oceniła działalność Zarządu w trudnym dla Towarzystwa okresie.

Zatrudniony po raz pierwszy od bardzo długiego czasu Sąd Koleżeński rozpatrywał skargę ZG przeciw dr J. Wieczorkowi, o bezpodstawne zarzuty niewłaściwego wypełniania obowiązków. Sąd uznał w całej rozciągłości zasadność skargi.

Dyskusje nad sprawozdaniami zakończyło głosowanie, w którym Delegaci jednogłośnie udzielili absolutorium ustępującemu Zarządowi. Bardzo wysoko oceniono 10-letni okres prezesury prof. dr hab. inż. Z. Wilka, dając temu wyraz w przyjętym przez aklamację adresie, przesłanym na jego ręce. W części wyborczej Zjazdu zgłoszono 1 kandydata na Przewodniczącego, dwóch na Zastępców 116 kandydatów na członków Zarządu Głównego. Zgłoszono ponadto po 5 kandydatów do Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego. Składy nowo wybranych ciał statutowych PTG przedstawiono w części B sprawozdania.

W wyniku końcowej dyskusji przyjęto następujące uchwały Zjazdu:

1. Walny Zjazd Delegatów nadaje godność członka honorowego Polskiego Towarzystwa Geologicznego dr Mircea Sandulescu, wybitnemu badaczowi orogenu karpacko-balkańsko-alpejskiego, samodzielnemu pracownikowi Institutul de Geologie și Geofizica w Bukareszcie (wniosek prof. dr hab. K. Birkenmajera);

2. Na wniosek Zarządu Głównego (autorstwa dr G. Haczewskiego) wprowadza się nową formę działalności PTG - okresowe konferencje (kongresy) geologiczne, organizowane, w miarę potrzeby, zamiennie ze zjazdami naukowymi lub obok tej imprezy;

3. Przychyłając się do opinii ZG, Delegaci uznają za właściwsze uczczenie 75-lecia istnienia PTG w 1996 r., w miejsce jubileuszu 70-lecia (1991 r.);

4. Podnosi się wysokość składki członkowskiej, poczynając od 1990 r., do 2.000 zł dla członków indywidualnych, 1.200 zł dla nowych członków indywidualnych w okresie pierwszych 5 lat pracy, 10.000 zł lub wielokrotność tej sumy, dla członków wspierających, 5.000 zł dla członków zbiorowych, utrzymując składkę dla emerytów na wysokości 250 zł. Zobowiązuje się równocześnie ZG do wystąpienia z apelem do członków o dobrowolne, dodatkowe wpłaty, w związku z postępującą inflacją;

5. Podnosi się, począwszy od 1990 r. kwotę nagrody naukowej im. L. Zejsznera do 40.000 zł (wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej);

6. Ewentualne dalsze opinie na temat nowego prawa geologicznego, Zarząd Główny będzie wydawał na podstawie konsultacji z Oddziałami i Kołami terenowymi (wniosek mgr. J. Tomaszewskiego);

7. Zobowiązuje się Zarząd Główny do starań o podniesienie uposażenia pracowników etatowych PTG (wniosek dr J. Glazka);

8. Usprawnienie pracy Zarządu Głównego i konieczność ścisłej współpracy naukowej i organizacyjnej z Państwowym Instytutem Geologicznym i komitetem Nauk Geologicznych PAN wymagają zmiany struktury ZG. Dyrektor PIG i przewodniczący KNG PAN powinni wchodzić w jego skład z urzędu. Ponadto dwaj członkowie ZG powinni być dookooptowani do realizacji konkretnych zadań. Obecny Zarząd przygotowuje propozycję odpowiedniej poprawki do statutu PTG, którą przedstawi do zaakceptowania najbliższemu Walnemu Zjazdowi delegatów (wniosek ZG).

D. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU GŁÓWNEGO

Zarząd Główny obradował w 1989 r. dwukrotnie na posiedzeniach plenarnych. Prezydium obradowało cztery razy.

Organizację 61 Zjazdu naukowego w 1990 r. powierzono prof. dr hab. inż. B. Kozerskiemu. Odbędzie się on w Gdańsku i poświęcony będzie geologii obszaru południowobałtyckiego.

Według wstępnych ustaleń, 62 Zjazd odbędzie się w 1991 r. w Poznaniu, pod kierownictwem prof. dr hab. J. Fedorowskiego.

W ramach popularyzacji nauk geologicznych nawiązano kontakt z Kolem Grodzkim PTTK w Krakowie, w sprawie udziału geologów - członków PTG w popularnych wycieczkach w okolicy Krakowa. Po odbyciu jednej wycieczki inicjatywa ta nie jest kontynuowana, z powodu niechęci zawodowych przewodników PTTK. ZG wystąpił ponadto do Telewizji z propozycją wyprodukowania cyklu popularnonaukowych programów poświęconych Geologii.

Realizując wniosek WZD w Przemysłu, dotyczący podjęcia przez PTG działalności gospodarczej, ZG zwrócił się do Oddziałów i Kół o przedstawienie dyskusji w tej sprawie. Na posiedzeniu plenarnym odbytym 5 czerwca 1989 r., większość członków ZG i przedstawicieli placówek terenowych opowiedziała się w głosowaniu przeciw temu projektowi.

Do Zarządu Głównego wpłynął wniosek Oddziału Krakowskiego o nadanie godności członka honorowego prof. dr hab. inż. Z. Wilkowi. Wniosek ten zostanie przedstawiony najbliższemu WZD w Gdańsku.

W związku z zapowiedzianą zmianą systemu subsydiowania towarzystw naukowych przez PAN, ZG rozpoczął starania w celu uzyskania dodatkowych sponsorów, którzy chcieliby wykorzystać sprzyjające przepisy nowej ustawy podatkowej.

Prace członków Zarządu Głównego, ogniw terenowych i sekcji specjalistycznych wykonywane były społecznie. Liczba etatów nie uległa zmianie i wynosi 5, co pozwala na zatrudnienie 2 osób w Biurze ZG, 2 w bibliotece i po 1, na niepełnych etatach, w Oddziale Warszawskim i Wrocławskim.

E. NAGRODY I STYPENDIA PTG

Nagroda Naukowa im. Ludwika Zejsznera została przyznana przez komisję pod przewodnictwem prof. A. S. Kleczkowskiego dr Leonardowi Mastelli z ING Uniwersytetu Warszawskiego, za pracę pt.: „Budowa i ewolucja strukturalna okna tektonicznego Mszany Dolnej, polskie Karpaty zewnętrzne”, opublikowaną w ASGP-Roczniku PTG, v. 58, 1988.

Nagroda im. Henryka Świdzińskiego została przyznana przez komisję obradującą pod przewodnictwem prof. A. Radomskiego dr hab. Witoldowi Zuchiewiczowi z ING UJ, za pracę pt.: „Evolution of the Eastern Beskid Niski Mts. and morphotectonics of the Polish Carpathians”, opublikowaną w Zesz. Nauk. AGH „Geologia”, nr 13, 3 — 4, za rok 1988.

Komisja stypendium naukowego im. Krzysztofa Beresa działająca pod przewodnictwem dr S. Czarnieckiego, przyznała stypendium na rok 1990 mgr. Alfredowi Uchmanowi z ING UJ.

F. PRZEGLĄD DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

W 1989 r. odbył się 60 Zjazd naukowy, zorganizowany przez komitet organizacyjny pod kierownictwem prof. dr hab. inż. J. Rutkowskiego. Zjazd poświęcony był postępom w badaniu geologicznym okolic Krakowa. W obradach uczestniczyło około 180 osób, w tym dwaj oficjalni goście z Węgierskiego Towarzystwa Geologicznego: A. Szopt i A. Toth.

Aktywność naukową przejawiało 10 Oddziałów i Kolo Łódzkie oraz Sekcje: Genezy Złóż Rud, Geologii Historycznej, Geologii Matematycznej i Paleontologii.

Oddział Gdański działa pod kierownictwem Zarządu z przewodniczącym prof. dr hab. inż. B. Kozerskim. Organizuje 61 Zjazd naukowy. Odbyły się ponadto dwa spotkania z referatami. Zrzeszonych jest 44 członków, w tym 1 wspierający i 3 zbiorowych.

Oddział Górnośląski z siedzibą w Sosnowcu działał pod kierownictwem Zarządu wybranego w ubiegłym roku, z przewodniczącym doc. dr hab. J. Porzyckim. Zorganizowano 5 posiedzeń z referatami. Oddział liczy 85 członków, w tym 2 wspierających i 3 zbiorowych.

Oddziałem Karpackim w Jasle kieruje dr inż. J. Kleba. Odbyły się 3 posiedzenia naukowe z referatami, w tym jedno adresowane do młodzieży szkoły podstawowej w Libuszy. Wśród 35 członków jest 1 wspierający i 1 zbiorowy.

Oddział Krakowski w przeprowadzonych wyborach powierzył ponownie kierownictwo doc. dr D. Poprawie. Odbyło się 13 posiedzeń naukowych z 22 referatami, w tym 8 wygłoszonymi przez gości z Czechosłowacji, oraz 3 sympozja terenowe, w tym jedno na terenie Czechosłowacji. Oddział zrzesza 317 członków, w tym 6 wspierających i 13 zbiorowych.

Oddział Lubelski pracował pod kierownictwem wybranego w ubiegłym roku Zarządu, z doc. dr hab. M. Harasimiukiem na czele. Zorganizowano dwa posiedzenia z referatami. Zrzeszonych jest 79 członków, w tym 2 wspierających.

Oddział Poznański dokonał ponownego wyboru prof. dr hab. J. Fedorowskiego na przewodniczącego Zarządu. Zorganizowano 7 posiedzeń naukowych z referatami i 3 wycieczki geologiczne. Oddział liczy 38 członków, w tym 1 zbiorowy.

Oddział Szczeciński. Przewodniczącym Zarządu jest dr R. Dobracki. Wśród 38 członków jest 1 wspierający.

Oddział Świętokrzyski. W wyniku wyborów przewodniczącą została ponownie prof. dr hab. H. Żakowa. Odbyły się 4 posiedzenia z referatami oraz 2 wycieczki geologiczne, w tym 1 zagraniczna. Zrzeszonych jest 119 członków, w tym 5 wspierających i 3 zbiorowych.

Oddział Warszawski powierzył ponownie przewodnictwo doc. dr hab. J. Lefeldowi. Zorganizowano 5 posiedzeń naukowych z referatami. Oddział liczy 283 członków, w tym 5 wspierających i 4 prawnych.

Oddział Wrocławski działał pod kierownictwem prof. dr J. Oberca. Zorganizował 16 posiedzeń z referatami i współuczestniczył w organizacji sympozjum naukowego. Oddział zrzesza 142 członków, w tym 6 wspierających i 4 zbiorowych.

Oddziałowi Ziemi Lubuskiej przewodniczy wybrany w listopadzie 1988 r. mgr J. Żurawik. Odbyły się 4 odczyty i szkolenie terenowe. Oddział liczy 38 członków, w tym 1 wspierającego.

Kolo Belchatowskie liczy 31 członków, w tym 1 wspierającego. Zarządowi przewodniczy mgr inż. T. Kasza.

Kolo Łódzkie dokonało wboru nowych władz, z mgr P. Janiszewskim jako przewodniczącym. Zorganizowano 6 posiedzeń naukowych z referatami. Wśród 31 członków jest 3 wspierających i 1 zbiorowy.

Kolo Sąddeckie liczy 12 członków. Przewodniczącym Zarządu jest mgr inż. M. Juszcak.

Sekcja Genezy Złóż Rud współorganizowała sympozjum nt. ofiolitu Ślęzy. Pracami kieruje dr hab. inż. M. Nieć.

Sekcja Geologii Historycznej zorganizowała dwa sympozja z 16 referatami i konferencjami terenowymi. Przewodniczącym jest dr J. Wieczorek.

Sekcja Geologii Matematycznej była współorganizatorem corocznego, XVI już sympozjum „Zastosowania metod matematycznych i informatyki w geologii”. Pracami Sekcji kieruje prof. dr hab. inż. M. Nieć.

Sekcja Paleontologiczna, działająca pod przewodnictwem dr B. Studenckiej, zorganizowała XIII Konferencję z 11 referatami i komunikatami oraz z wycieczką paleontologiczną. Materiały Konferencji powielono kserograficznie.

G. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Wydawanie *Annales Societatis Geologorum Poloniae* - Rocznika PTG przebiegało przez dłuższy czas bez opóźnień. Cykl wydawniczy był stosunkowo bardzo krótki i wynosił około 1 roku. Niestety, ostatnio nastąpiło opóźnienie druku zeszytu 3-4 za rok 1988.

Nastąpił znaczny wzrost poziomu merytorycznego pisma, jakkolwiek ograniczyło to jego dostępność dla szerszego kręgu autorów. Redakcja ze swej strony oferuje znaczną pomoc we właściwym przygotowaniu prac do druku.

Rozważana była propozycja wydawania „zeszytów edukacyjnych” ASGP. Zdaniem Redakcji, realizacja tego zamierzenia jest możliwa przy zachowaniu odpowiedniego poziomu naukowego dostarczanych materiałów.

H. BIBLIOTEKA

Biblioteka PTG liczy obecnie 19. 532 vol. czasopism, w tym 18. 747 z wymiany i 774 z zakupu, oraz 8. 159 vol. wydawnictw zwartych, w tym 3. 947 z wymiany i 4. 173 z zakupu. Zbiór map liczy 3. 638 arkuszy, atlasów 53 egz., odbitek i broszur 5. 115 egz. W ciągu ubiegłego roku zbiory powiększyły się o 426 vol. czasopism i 76 vol. wydawnictw zwartych, oraz 53 mapy, 1 atlas i 119 odbitek. W ramach ciągłej akcji poszerzania liczby czasopism pozyskiwanych przez bibliotekę na drodze wymiany za ASGP-Rocznik PTG, wysyłane są oferty do towarzystw zagranicznych. Obecnie wymiana prowadzona jest z 358 kontrahentami zagranicznymi i 14 krajowymi.

W 1989 r. na drodze wymiany uzyskano 5 nowych czasopism:

„Revista da Universidade de Aveiro, Geosciencias”, „Memoires de Geologie de Lausanne”, „Mémor. Montana Bureau of Mines and Geology”, „Special Publication. Montana Bureau of Mines and Geology”, „Publication de Investigaciones y Desarrollo del Petroleo, Serie Geologica”.

Biblioteka prowadzi wypożyczalnię dla członków towarzystwa, a poprzez czytelną bezpłatnie udostępnia zbiory wszystkim zainteresowanym.

I. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

Polskie Towarzystwo Geologiczne współpracuje ściśle z Komitetem Nauk Geologicznych PAN, Państwowym Instytutem Geologicznym, Instytutem Nauk Geologicznych UJ, Akademią Górniczo-Hutniczą. Doraźna współpraca prowadzona była przy organizacji imprez naukowych, m. in. z Instytutem Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetem Warszawskim, różnymi placówkami PAN. Towarzystwo reprezentowane było przez Prezesa ZG prof. dr hab. inż. Z. Wilka na uroczystościach 70-lecia powstania Państwowego Instytutu Geologicznego.

Towarzystwo ma umowy o bezdewizowej, krótkoterminowej wymianie naukowej z Towarzystwami Geologicznymi: Austriackim i Węgierskim. W 1989 r. na Zjeździe PTG w Krakowie obecni byli Andras Szots i Almos Toth z Węgier. WTG rewizytowali doc. dr hab. J. Lefeld i dr T. Merta. W przygotowaniu jest umowa o współpracy z Sekcją Geologiczno-Geograficzną Bułgarskiego Związku Pracowników Nauki w Sofii. Przewiduje się wymianę naukową, obejmującą po 2 osoby z każdej strony co dwa lata.

Janusz Magiera